બોચાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા (પૂર્વ કસોટી - ૧૬ જૂન, ૨૦૧૩)

(સમય : સવારે ૯ : ૦૦ થી ૧૨ : ૦૦) **સત્સંગ પ્રાજ્ઞ - ૧ : પ્રશ્નપત્ર - ૧**

નોંધ :- જમણી બાજુએ આપેલા અંક જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે. (કુલ ગુણ : ૧૦૦)

વિભાગ - ૧ : 'વચનામૃત'ના આધારે

પ્રશ્ન. ૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૪]

૧. કોને માથે કાળ, કર્મ ને માયા તેનો હુકમ નથી ?
૨. ક્યારે ભગવાનના આકારનું ખંડન કર્યું કહેવાય ?
૩. અક્ષરધામને પામ્યો જે ભક્ત શું પામે છે ? અને શું કરે છે ?
૪. ઇન્દ્રિયો-અંતઃકરણને શેમાં રાખીને ભગવાનની ભક્તિ કરાવવી ?

પ્રશ્ન. ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ચાર થી પાંચ લીટીમાં) [૪]

૧. દેશવાસના કેવી રીતે ટાળી શકાય ?
૨. ગ. પ્ર. ૭૧ પ્રમાણે ભગવાન શા માટે પોતાના ભક્તજનની સર્વે સેવાને અંગીકાર કરે છે ?
૩. અષ્ટ પ્રકારની પ્રતિમામાં ભગવાન અખંડ નિવાસ કરીને રહે છે એ વાત શ્રીજીમહારાજે કઈ રીતે સમજાવી છે ?
૪. જીવની ભ્રષ્ટ બુદ્ધિ સારી કરવાનો ઉપાય કયો છે ?

પ્રશ્ન. ૩ નીચે આપેલાં દૃષ્ટાંતોમાંથી કોઈ પણ એક દૃષ્ટાંત લખી તેનો સિદ્ધાંત સ્પષ્ટ કરો. (ચાર થી પાંચ લીટીમાં) [૪]

૧. 'સૂર્ય ઉદય થતાં ચંદ્રમાદિકના તેજ લીન થાય છે.' તે દૃષ્ટાંતે પુરુષોત્તમ ભગવાનનું અધિકપણું.
૨. 'સુવર્ણનો ઢગલો તથા પથ્થરનો ઢગલો'ના દૃષ્ટાંતે ભગવાનનું નિવાસસ્થાન.
૩. બાળકના હાથમાં ચિંતામણિ હોય.

પ્રશ્ન. ૪ નીચેના પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રસંગો અભ્યાસક્રમના વચનામૃતના સંદર્ભનું પ્રમાણ આપી સમજાવો. (ત્રણ થી ચાર લીટીમાં) [૪]

૧. રાજા પરીક્ષિતે શુકદેવજી જેવા એકાંતિક સંતના મુખ થકી ભાગવતની કથા સાંભળતાં સાત દિવસમાં મોક્ષ થયો.
૨. ક્રોધાવેશમાં નેપોલિયન બોનાપાર્ટે પોતાના જ અંગત મિત્રને મારી નાખ્યો.
૩. ભાલ જેવા પ્રદેશમાં મહારાજને ખુદા જાણી દાતણ આપનાર બીબડી બુદ્ધિશાળી હતી.
૪. શિવલાલ શેઠ સોપારી ચાવતા હતા ત્યારે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કહ્યું : 'સભામાં હાડકું કોણ ચાવે છે.'

પ્રશ્ન. ૫ નીચે આપેલાં અવતરણોની પૂર્તિ કરો. [૯]

૧. અનંત મુક્ત થઈ ગયા .... કોઈ સમર્થ નથી.
૨. અને થોથાની પેઠે .... દૃઢ મન કરીને રહેવું.
૩. માટે દેહે અને દેહના .... તે સાધુ કહેવાય.

વિભાગ - ૨ : 'ભગવાન સ્વામિનારાયણ જીવનચરિત્ર ભાગ ૧ તથા ૨' - નવી આવૃત્તિના આધારે

પ્રશ્ન. ૬ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (ત્રીસેક લીટીમાં) [૧૨]

૧. ઘનશ્યામનાં બાળચરિત્રોમાંથી પ્રગટ થતો એકાંતિક ધર્મ.
૨. સૌરાષ્ટ્રના ભાવભીના પ્રદેશમાં નીલકંઠવર્ણી.
૩. શ્રીહરિનો પાંચાળામાં પ્રવેશ.

પ્રશ્ન. ૭ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (દરેક ટૂંકનોંધમાં પાંચેક લીટીના બે પ્રસંગો લખવા) [૮]

૧. તીર્થરાજ લોજમાં નીલકંઠનું ઐશ્વર્ય દર્શન
૨. રામપ્રતાપભાઈને થયેલો ઘનશ્યામના ઐશ્વર્યનો અનુભવ
૩. ઉત્તરાખંડમાં નીલકંઠવર્ણી

પ્રશ્ન. ૮ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રસંગ વર્ણવી મનન લખો.
(પ્રસંગવર્ણન આઠેક લીટીમાં તથા મનન ચારેક લીટીમાં લખવું) [૧૨]

૧. જોબનને ભગવાનનો ઘોડો ઉપાડવાનું મન થાય છે.
૨. માંગરોળમાં સદાવ્રતનો પ્રારંભ.
૩. બુધેજમાં (ખોડાભાઈના દરબારમાં).
૪. શ્રીહરિના સંતો ઉપર ભેખે વર્તાવેલો ત્રાસ.
૫. ઐશ્વર્યથી ભગવાનપણું સમજવું નહિ.

(પાછળ જુઓ)

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ દ્વારા કરવામાં આવેલ પૂર્વ કસોટીના આ આયોજનમાં મેં જાતે વર્ગમાં (બેઠકખંડમાં) હાજરી આપીને **"સત્સંગ પ્રાજ્ઞ-૧-૧"** પરીક્ષા આપી છે અને નીચેની વિગતો મેં સાચી ભરેલી છે તે આપ જાણશો.

તારીખ મહિનો વર્ષ

પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ :- ☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐

પરીક્ષા આપી તે તારીખ અને સમય :-

પરીક્ષાર્થીની સહી :-

નોંધ :- ફક્ત વર્ગમાં હાજર રહેલા પરીક્ષાર્થીઓએ જ ભૂલ્યા વગર આ હાજરીસ્લીપ કાપીને, તેમાં માગ્યા મુજબની વિગતો ભરીને, તેમના કેન્દ્ર વ્યવસ્થાપકને પરત આપવાની છે. ફક્ત હાજર પરીક્ષાર્થીઓની જ સ્લીપો ભેગી કરીને, પૂર્વ કસોટીના અહેવાલમાં ભરીને, સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ ખાતે પરત જમા કરાવવાની છે. (અધૂરી વિગત ભરેલી હાજરીસ્લીપ માન્ય નહીં ગણાય)

પ્રશ્ન. ૯ નીચે આપેલાં પાત્રોમાંથી કોઈ પણ એક પાત્રના પ્રસંગો વર્ણવી વ્યક્તિત્વનું આલેખન કરો. [૮]

૧. સિદ્ધવલ્લભ રાજા ૨. નિત્યાનંદ સ્વામી

વિભાગ - ૩ : 'ધાર્મિક વિધાનો અને ભાવનાઓ' - નવી આવૃત્તિના આધારે અને સામાન્ય જ્ઞાન નિબંધ

પ્રશ્ન. ૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૫]

૧. પૂજા આપણને શું કરતાં શીખવે છે ?

૨. શિક્ષાપત્રી એટલે કેવો ગ્રંથ ?

૩. સત્સંગ સભાથી જીવનમાં શાના પૃષ્ઠ ઉમેરાતાં જાય છે ?

૪. કેવો આત્મવિચાર કરવો જોઈએ ?

૫. મૂર્તિપૂજા એટલે શું ?

પ્રશ્ન. ૧૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ચાર થી પાંચ લીટીમાં) [૬]

૧. ઘરસભાથી શા લાભ થાય છે ?

૨. નિત્યપૂજામાં કોની કોની મૂર્તિઓ રાખી શકાય ? મૂર્તિઓ કેવી હોવી જોઈએ ?

૩. સુમેરુને શા માટે ઉલ્લંઘાય નહિ ?

પ્રશ્ન. ૧૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એકનો મુદ્દાસર જવાબ લખો. (દસેક લીટીમાં) [૩]

૧. આહારશુદ્ધિનો હેતુ શો છે ?

૨. ઘરમાં ટીવી વસાવવું પડે એમ જ હોય તો ટીવીમાં શું જોવું અને શું ન જોવું એ વિવેક કેમ શીખવવો ?

પ્રશ્ન. ૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (પંદર થી વીસ લીટીમાં) [૬]

૧. માળામાં ૧૦૮ મણકા શા માટે રાખવામાં આવે છે ?

૨. પૂજા, તિલક-ચાંદલો, પ્રદક્ષિણા, માળા વગેરેમાં ભાવના જ પ્રધાન છે તો પછી આવી સ્થૂળ ક્રિયાઓ અથવા બાહ્યોપચારની શી જરૂર છે ?

પ્રશ્ન. ૧૪ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર નિબંધ લખો. (સામાન્ય જ્ઞાન નિબંધ) (પાંત્રીસ થી ચાલીસ લીટીમાં) [૧૫]

૧. યુવા ઘડતરનો મહાયજ્ઞ : બી.એ.પી.એસ. યુવા પ્રવૃત્તિ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ - સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૨)

૨. સદાય નિર્વાસનિકતાના ભોગી : સત્પુરુષ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ - નવેમ્બર - ૨૦૧૨)

૩. ૐ શ્રીસંયમશક્તિદાલો નમઃ । - પ્રમુખસ્વામી મહારાજ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ - નવેમ્બર - ૨૦૧૨)

* * *

નોંધ :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૭ જુલાઈ, ૨૦૧૩ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાના પાના જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ.

☞ **અગત્યની જાહેરાત** **તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની નીચે દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે.**

http://www.swaminarayan.org/satsangexams/pastpapers/index.htm